

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci navrhovatele **Ch. K.**, proti odpůrcům **1) Státní volební komisi**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, **2) RNDr. L.**, **3) L. Š.**, **4) M. Š.**, **5) Ing. M. K.**, o návrhu na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 2. a 3. 6. 2006,

t a k t o :

- I.** Návrh na vyslovení neplatnosti volby RNDr. L. A., L. Š. a M. Š. ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 2. - 3. června 2006 **se zamítá.**
- II.** Návrh na vyslovení neplatnosti volby Ing. M. K. ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 2. - 3. června 2006 **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel podal ve lhůtě stanovené v § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále jen „volební zákon“), návrh na neplatnost volby kandidátů KDU-ČSL zvolených v Jihomoravském kraji L. A., L. Š. a M. Š., jakož i lídra této politické strany M. K.. Navrhovatel má zato, že volba těchto kandidátů byla neregulérní a mohla být dosažena nátlakem na voliče. Nátlak spatřoval navrhovatel v tom, že prostřednictvím domovního telefonu u jeho bytu mu neznámé osoby několikrát vyhrožovaly a nutily jej, aby volil KDU-ČSL, jinak o něj nebude jako o důchodce postaráno, neboť právě tato strana se nejlépe stará o důchodce; to se uskutečnilo dvakrát 1. 6. 2006. Následující den k tomu přibyla výhrůžka, že si tyto osoby navrhovatele poznamenaly, že zjistí, koho volil a že na to v budoucnu doplatí. Navrhovatel byl tímto postupem znechucen a považoval je za terorismus; proto také KDU-ČSL nevolil (byť je věřící a původně měl v úmyslu ji volit). Dne 6. 6. u bytu navrhovatele opět někdo zazvonil, zeptal se, zda si navrhovatel na něj pamatuje, a ihned zavěsil. Od té doby se navrhovateli několikrát stalo, že někdo zazvoní na domácí telefon a neozve se. Navrhovatel s ohledem na to navrhl, aby soud vydal usnesení, že volba shora uvedených poslanců je neplatná.

Státní volební komise ve svém vyjádření poukázala na čl. 20 Ústavy, § 26 a § 87 volebního zákona, a namítla nedostatek aktivní legitimace navrhovatele, pokud jde o volbu

kandidáta M. K. Ohledně úpravy volební kampaně odkázala na § 16 volebního zákona a konstatovala, že volební zákon sankce neupravuje, a stejně tak explicitně nedefinuje jednotlivé formy a metody vedení volební kampaně.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrh je zčásti nepřijatelný a zčásti nedůvodný.

Z § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 87 odst. 1 volebního zákona, vyplývá, že podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se ve volbách do Poslanecké sněmovny může domáhat u Nejvyššího správního soudu ochrany „každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen“. Vzhledem k tomu, že volby do Poslanecké sněmovny se podle § 25 volebního zákona konají ve volebních krajích, jimiž jsou vyšší územně samosprávné celky, znamená to, že občan v rámci svého volebního okrsku volí kandidáty nacházející se na kandidátní listině pro celý volební kraj. Z toho se potom podává rovněž rozsah aktivní legitimace občana, který tak může napadnout volbu kandidátů volených v celém volebním kraji, v němž se nachází volební okrsek, kde je občan zapsán do stálého seznamu voličů. Volbu kandidátů volených v jiných volebních krajích, než v tom, v němž se nachází volební okrsek, kde je občan zapsán do stálého seznamu voličů, však zpochybnit nemůže.

Napadá-li občan volbu kandidátů volených v jiném volebním kraji než v tom, v němž se nachází volební okrsek, kde je zapsán do stálého seznamu voličů, jde o návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou, a soud jej podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítne. Navrhovatel brojil mj. proti volbě odpůrce 5) Ing. M. K. Ke zpochybnění jeho volby však není navrhovatel aktivně legitimován, neboť odpůrce 5) byl zvolen v Jihočeském kraji, zatímco navrhovatel je zapsán – jak soud zjistil dotazem na statutární Město Brno, městskou část Brno-střed – ve volebním okrsku č. 63, nacházejícím se v Jihomoravském kraji. Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud v této věci nemohl zabývat návrhem na neplatnost volby odpůrce 5) a v této části také návrh odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že odpůrce 5) je „lídrem“ KDU-ČSL, na což poukával navrhovatel.

Odpůrci 2) až 4) RNDr. L. A., L. Š. a M. Š. byli zvoleni v Jihomoravském kraji; navrhovatel je tedy aktivně legitimován k tomu, aby jejich volbu zpochyboval.

Nejvyšší správní soud meritorně přezkoumal návrh v části, v níž se týkal volby odpůrců 2) až 4), a dospěl k závěru, že není důvodný.

Podle § 87 odst. 5 volebního zákona návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta. Z citovaného ustanovení vyplývají tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti: (1.) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; (2.) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož volba je napadena volební stížností, a (3.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybovat volbu kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno: tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.

Uvedené tři předpoklady musí být naplněny kumulativně. Nebude-li dán byt i jenom jeden z nich, volební stížnost nemůže být úspěšná.

Již ze samotných tvrzení navrhovatele vyplývá, že nemohly být naplněny předpoklady uvedené pod body (2.) a (3.), tedy vztah mezi porušením volebního zákona a volbou kandidáta, a zatemnění volebních výsledků.

Předpoklad (2.) vyžaduje, aby existovala souvislost mezi porušením volebního zákona a zvolením kandidáta, jehož volbu navrhovatel zpochybňuje. Navrhovatel však sám výslovně uvedl, že KDU-ČSL nevolil; pokud tedy této straně neodevzdal svůj hlas, nemohla tím být ovlivněna ani volba RNDr. L. A., L. Š. a M. Š., proti jejichž zvolení brojí. Jiná situace by pochopitelně nastala, pokud by kupř. navrhovatel v důsledku nátlaku tuto (či jinou) stranu volil. Pak by jistě předpoklad (2.) byl dán; o nic takového však skutkově v této věci nejde. Nevolil-li navrhovatel KDU-ČSL, potom tím nemohla být ovlivněna ani volba jejich kandidátů.

Dále je zřejmé, že nemůže být rovněž splněn shora uvedený předpoklad (3.), a to ani pokud by se zdařilo spolehlivě prokázat existenci skutečností tvrzených navrhovatelem. Tedy i kdyby bylo zjištěno, že navrhovatelé vyhrožovaly neznámé osoby za tím účelem, aby jej přinutily volit KDU-ČSL, nemohlo by takové porušení volebního zákona přivodit zatemnění volebního výsledku. Porušení volebního zákona u jediného voliče nemůže být v tomto případě natolik intenzivní, aby zatemnilo volební výsledky, tj. aby zde byl důvod domnívat se, že by k volbě odpůrců 2) až 4) vůbec nedošlo, pokud by volební zákon nebyl porušen. Tento závěr vyplývá i z principu proporcionality, který se ostatně do § 87 odst. 5 volebního zákona a z něj vyvozovaných předpokladů úspěšnosti volební stížnosti promítá. Je totiž nepochybné, že mezi navrhovatelem požadovaným následkem, spočívajícím ve vyslovení neplatnosti volby odpůrců 2) až 4), a tvrzeným porušením volebního zákona, existuje zcela zjevný nepoměr. Takový neproporcionální následek by proto byl v rozporu s ústavním pořádkem, a naopak by bezdůvodně poškozoval zvolené kandidáty.

Vzhledem k tomu, že nebyly dány dva z kumulativně požadovaných předpokladů úspěšnosti volební stížnosti, nezabýval se Nejvyšší správní soud zbývajícím předpokladem (1.) a (2.), a návrh – v části, v níž napadal volbu odpůrců 2) až 4) – jako nedůvodný zamítl.

Nad rámec tohoto rozhodnutí Nejvyšší správní soud poznamenává, že navrhovatel tímto rozhodnutím není zbaven právní ochrany: tuto ochranu mu však v daném případě může poskytnout civilní nebo trestní právo, nikoliv institut volební stížnosti. Vzhledem k tomu, že otázka ochrany navrhovatele jinými právními prostředky nespadá do pravomoci Nejvyššího správního soudu a nemá ani pro rozhodnutí o důvodnosti na vyslovení neplatnosti volby kandidáta význam, soud se jí blíže nezabýval; nebyl k tomu ostatně ani oprávněn.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

č. j. Vol 39/2006 - 39

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu